

Elanikkonna hoiakud Rail Baltica suhtes

TURU-
UURINGUTE
AS

Küsitlus 15-74a. elanikkonna seas
9.-15. november 2021

Sissejuhatus

• Eesmärk

- Uuringu eesmärgiks oli selgitada elanike hoiakud Rail Baltica projekti suhtes.

• Sihtrühm ja valim

- Uuringu sihtrühmaks on Eesti elanikud vanuses 15-74a. Kokku vastas küsitlusele 1003 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma, hariduse ja rahvuse suhtes.

• Läbiviimine

- Küsitlus viidi läbi veebiuuringuna 9.-15. novembrini 2021.

• Tellija

- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Rail Baltic Estonia OÜ.

• Veapiirid

- Tulemuste laiendamisel üldkogumile tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 3,1% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmad, vaatlemisel võib viga olla suurem).

Kokkuvõte uuringust

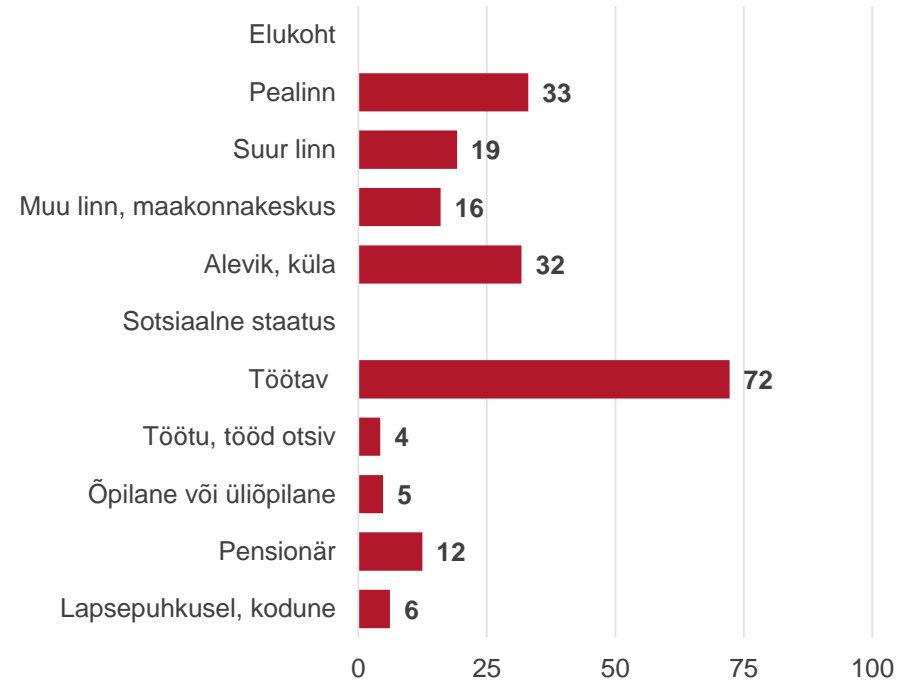
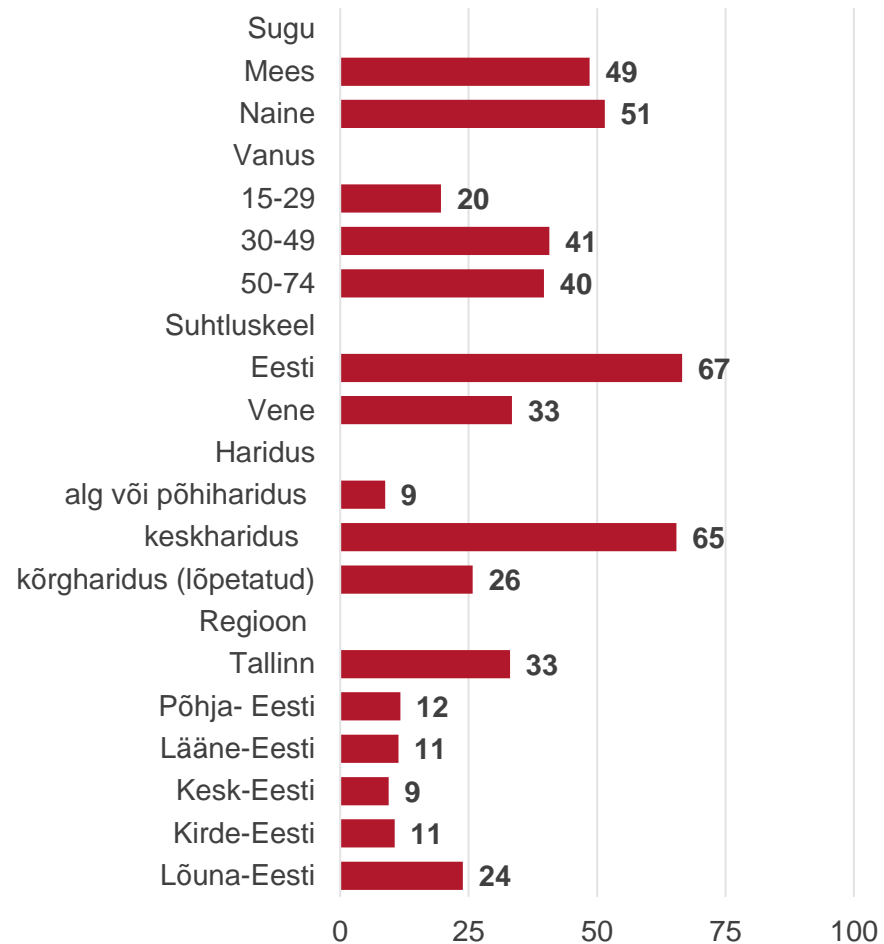
- Toetus kiiremale ja kaasaegsemale raudteeühendusele on möödunud poole aasta jooksul vähenenud taas eelmise aasta tasemele – seda toetab 62% ning ei poolda 25% sihtrühmast.
- Rail Baltic projekti realiseerumisse usub 46% elanikest, kuid 33% selles kindel ei ole. 3% ei ole projektist midagi kuulnud. Usk projekti realiseerumisse sisuliselt muutunud ei ole.
- Projekti realiseerumisse mitte-uskujad tõid oma arvamuse põhjenduseks projekti venimist, suurt maksumust ja rahastuse probleeme ning väikest tasuvust.
- Eesti elanikest 68% peab Rail Baltica mõju Eestile positiivseks, sh 18% väga positiivseks. Negatiivseks hindab seda jätkuvalt 21%. Võrreldes eelmise uuringuga tulemus oluliselt muutunud ei ole.
- Rail Baltica peamise kasuna nähakse inimeste säästmist (81%), kiiremat ja turvalisemat kaubavedu ning inimestele head liikumisvõimalust Euroopasse. Noorim vanuserühm hindab teistega võrreldes olulisemaks loodushoiu teemat. Kesk- ja Lõuna-Eesti elanikud suhtuvad projekti kasudesse jätkuvalt keskmisest leigemalt.
- Hinnang regionaalse rongiliikluse kasulikkuse suhtes on jäänud samale tasemele. Seda peab kasulikuks – 59%. Kohalikke peatusi ei pea üldse vajalikuks 5% elanikest, ka see osakaal muutunud ei ole.
- Jätakuvalt valitseb elanike seas segadus kohalike peatuste osas. Kohalike peatuste arvuks pakutakse kõige sagedamini 1-3 (59%). Võrreldes eelmise uuringuga teadlikkus paranenud ei ole.
- Konkreetsetest peatustest nimetati taas kõige sagedamini Pärnut (78%) ning seejärel pakuti Tallinna (46%). Kohalikest peatustest teatakse jätkuvalt kõige paremini Raplat, Kohilat ja Sakut, kuid võrreldes eelmise uuringuga on nende puhul teadlikkus vähenenud.

Kokkuvõte uuringust

- Rail Baltica projekti käsitlemisel peetakse jätkuvalt kõige usaldusväärsemaks majanduseksperte ja transpordiettevõtjaid. Järgnevad valitsus, president, valla- ja linnavalitsused ning kodanikeühendused. Enamuse nimetatud institutsioonide ja huvigruppide puhul on seekord usaldusväärsus rahva silmis vähenenud, mõnel puhul on see samaks jäänud. Väga sageli on jäetud küsimusele vastamata, mis näitab, et elanikud ei ole jälginud gruppide sõnavõtte antud teemal.
- Venekeelsete vastajate jaoks on sotsiaalmeedia Rail Baltica teemadel jätkuvalt usaldusväärsem kui eestlastele.
- Rail Baltica teema jälgimine meedias on seekord veidi suurenenud, kuid ei ole siiski jõudnud tagasi aasta 2020 tasemele.
- Sotsiaalmeedias jälgib Rail Balticu teemat pidevalt väike osa elanikest – vaid 6% jälgib sageli ning 33% harva. Tulemus on võrreldes eelmise uuringuga langenud.
- Rail Baltica projekti **toetus elanikkonnas** on novembris 2021 65%. Võrreldes eelmise uuringuga tulemus muutunud ei ole. 23% elanikest projekti ei toeta, sh 10% on kindlasti vastu.

Vastanute profiil

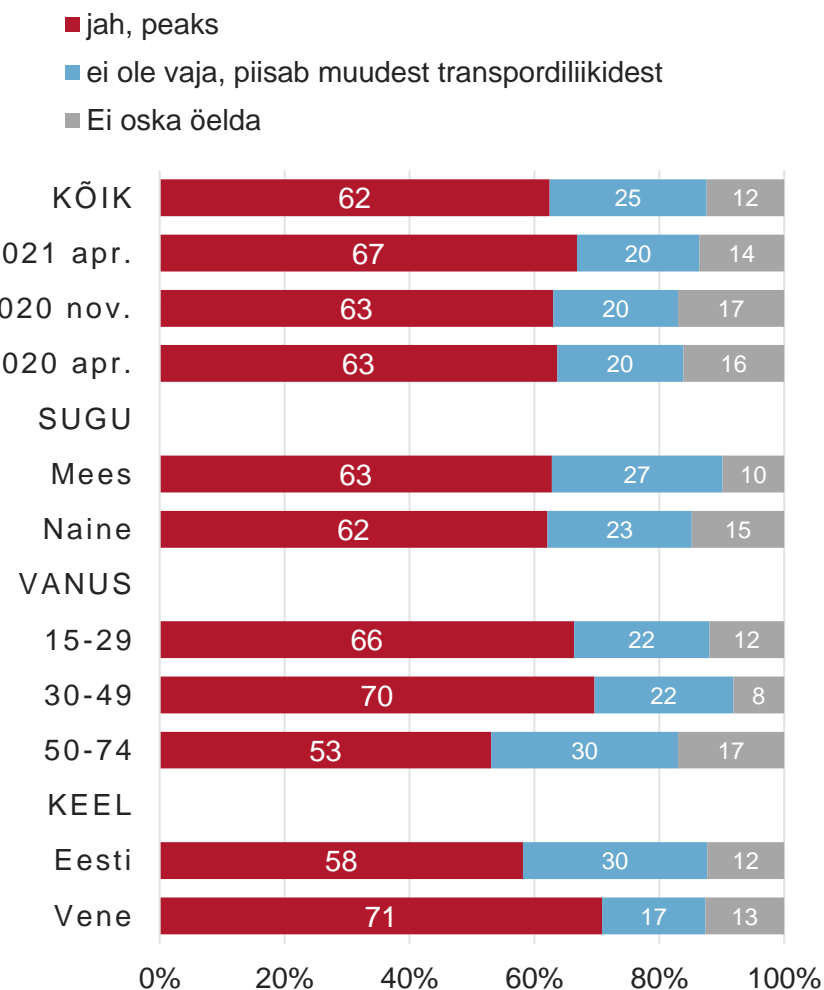
N=1003

Kiirem raudteeühendus, n=1003

Kas Eestil peaks olema kiirem ja kaasaegsem raudteeühendus Euroopaga?

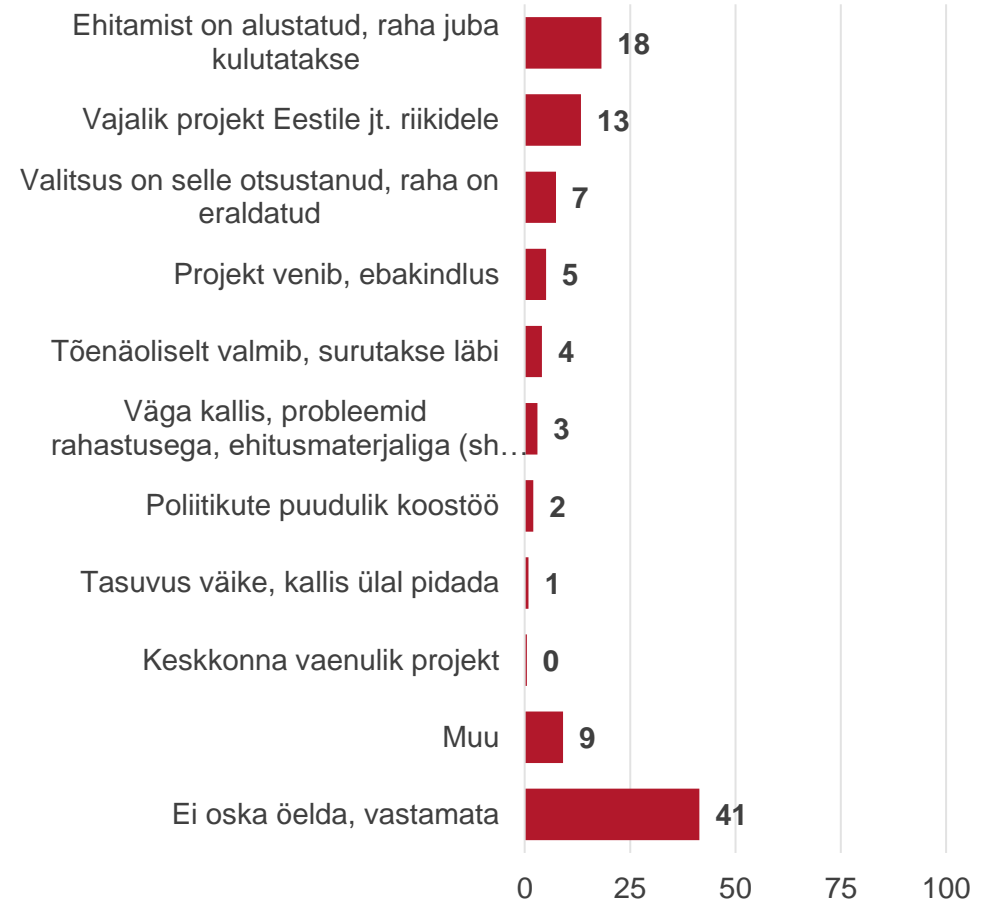
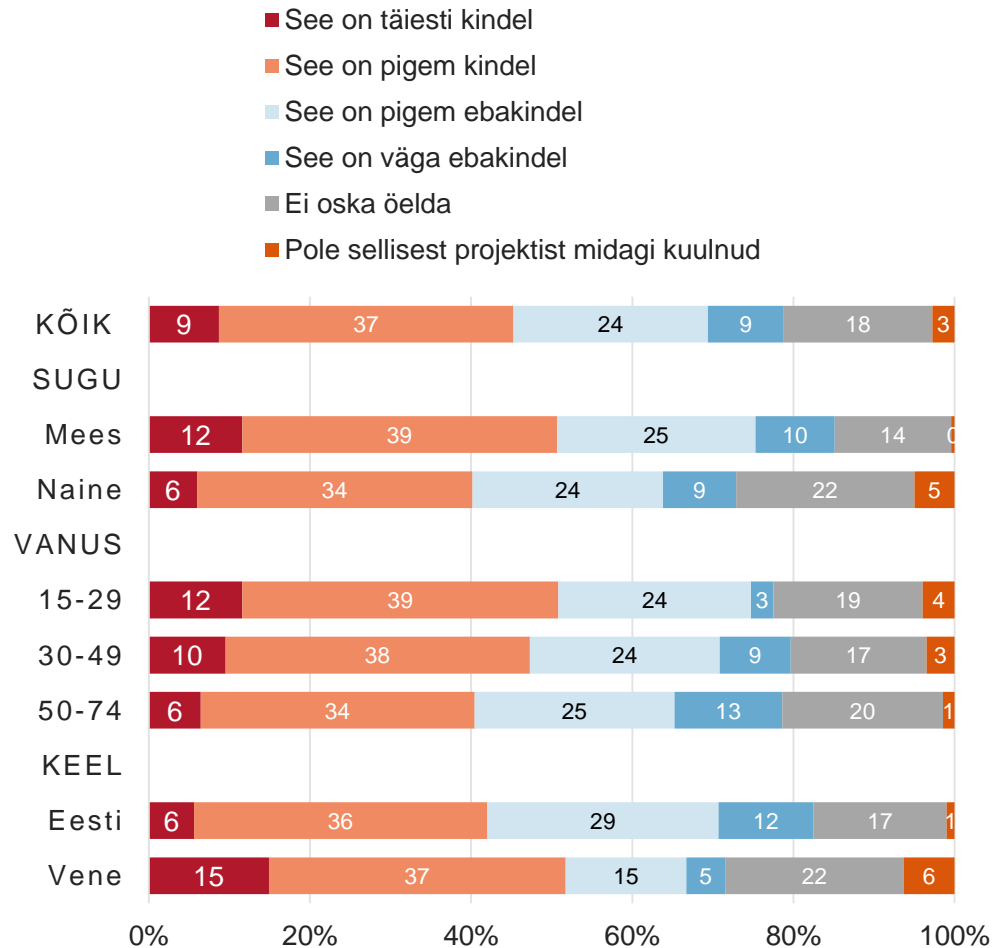
- Toetus kiiremale ja kaasaegsemale raudteeühendusele Eestis on möödunud poole aasta jooksul vähenenud taas eelmise aasta tasemele – seda toetab 62% ning ei poolda 25% sihtrühmast.
- Toetus on suurem nooremate vanuserühmade ja vene keelt rääkivate elanike seas.
- Rail Baltic projekti realiseerumisse usub 46% Eesti elanikest, kuid 33% selles kindel ei ole. 3% ei ole projektist midagi kuulnud (slaid 8).
- Eelmises uuringus uskus projekti realiseerumisse 45%, seega tulemus sisuliselt muutunud ei ole.
- Projekti realiseerumist usuvad keskmisest sagedamini mehed, nooremad vanuserühmad ja vene keelt kasutavad vastajad. Silma paistab, et venelaste seas on eestlastega võrreldes jätkuvalt märksa enam neid, kes pole projektist midagi kuulnud (slaid 8). Kirde-Eesti elanike seas on selliseid kõige enam - 14%.
- Edasises uuringus käsitleme vaid neid vastajaid, kes on projektist teadlikud.

Usk projekti realiseerumisse, n=1003

Kuidas Teile tundub, kui kindel on Rail Baltica projekti realiseerimine? Miks te nii arvate?

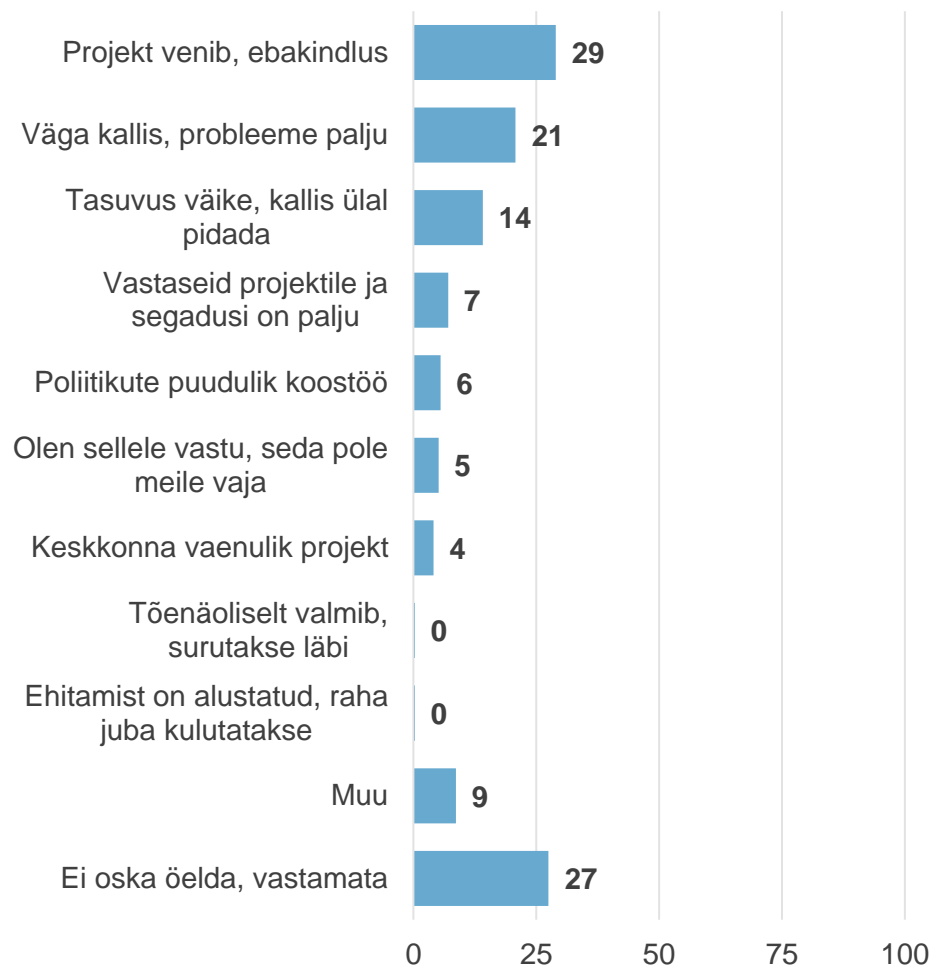
n=457, kui arvab, et realiseerumine on täiesti kindel või pigem kindel, %

Usk projekti realiseerumisse

Miks te nii arvate?

n=333, kui arvab, et realiseerumine on pigem ebakindel või täiesti ebakindel, %

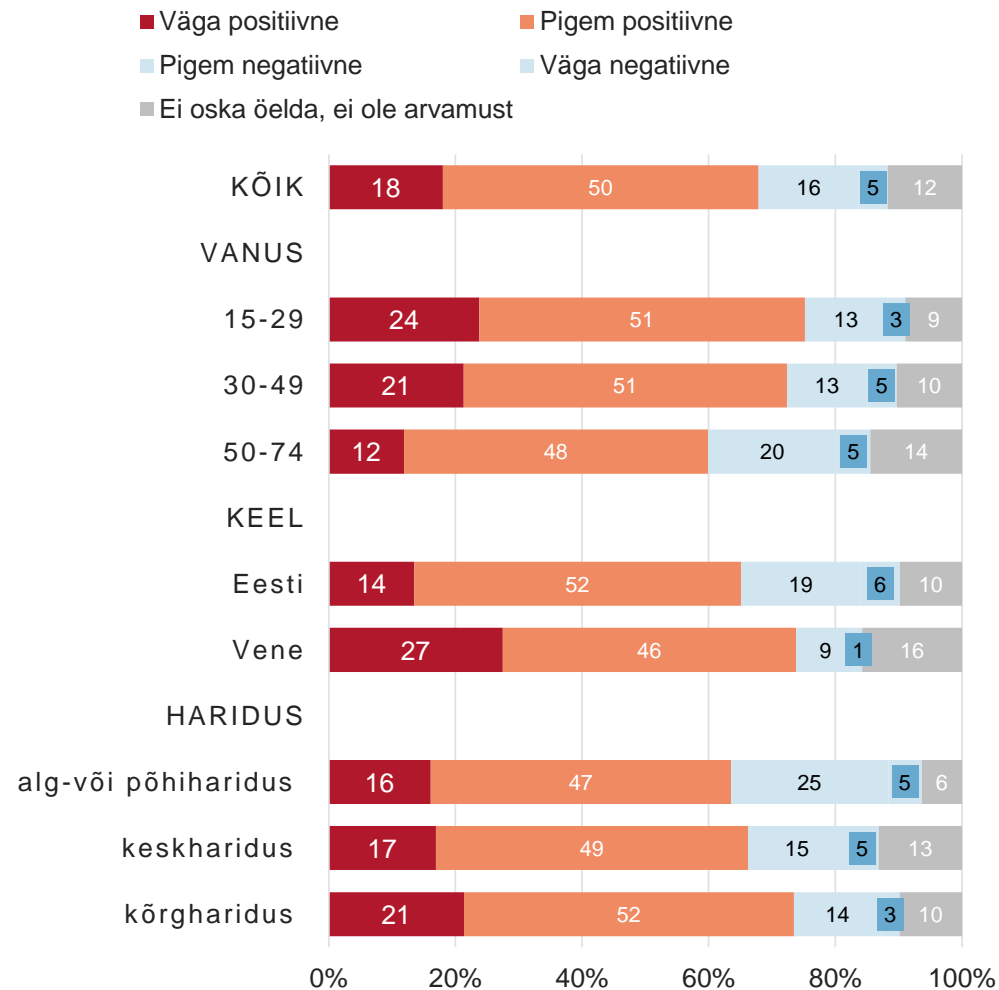

- Vaatleme eraldi kahe rühma kommentaare, miks nad usuvad või ei usu projekti realiseerumist.
- Projekti realiseerumises kindlad või pigem kindlad inimesed töid põhjenduseks peamiselt seda, et ehitamisega on alustatud 18%, projekt on vajalik (13%) ja et selline on valitsuse otsus (7%) (slaid 7).
- Projekti realiseerumisse mitte-uskujad töid põhjenduseks projekti venimist (29%), selle suurt maksumust ja rahastuse probleeme 21% ning väikest tasuvust 14% (kõrvalolev joonis).

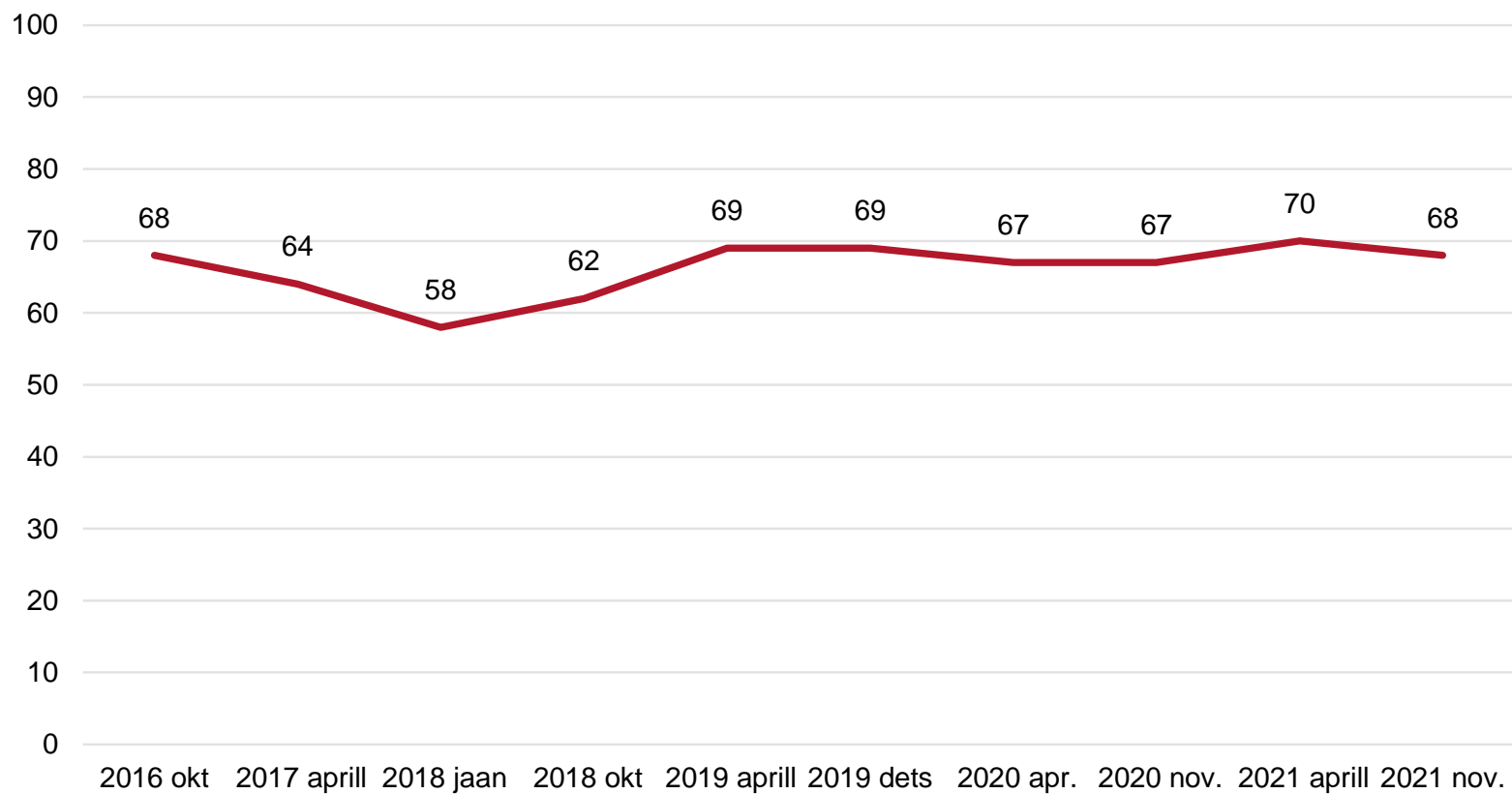

Mõju Eestile üldiselt, n=974

- Eesti elanikest 68% peab Rail Baltica mõju üldiselt Eestile positiivseks, sh 18% väga positiivseks. Negatiivseks hindab seda jätkuvalt 21%, sh 5% väga negatiivseks.
- Keskmisest sagedamini näevad projektis positiivset kaks nooremat vanuserühma, vene rahvusest vastajad ning ka kõrgharidusega inimesed. Piirkondadest on positiivsem meelestatus jätkuvalt Tallinnas, kuid keskmisest negatiivsem on see Kesk-Eestis.
- Võrreldes eelmise uuringuga tulemus oluliselt muutunud ei ole viimati hindas positiivsest 70%. (slaid 10). Viimase paari aasta uuringute tulemustes on vastav näitaja olnud vahemikus 67-69%.

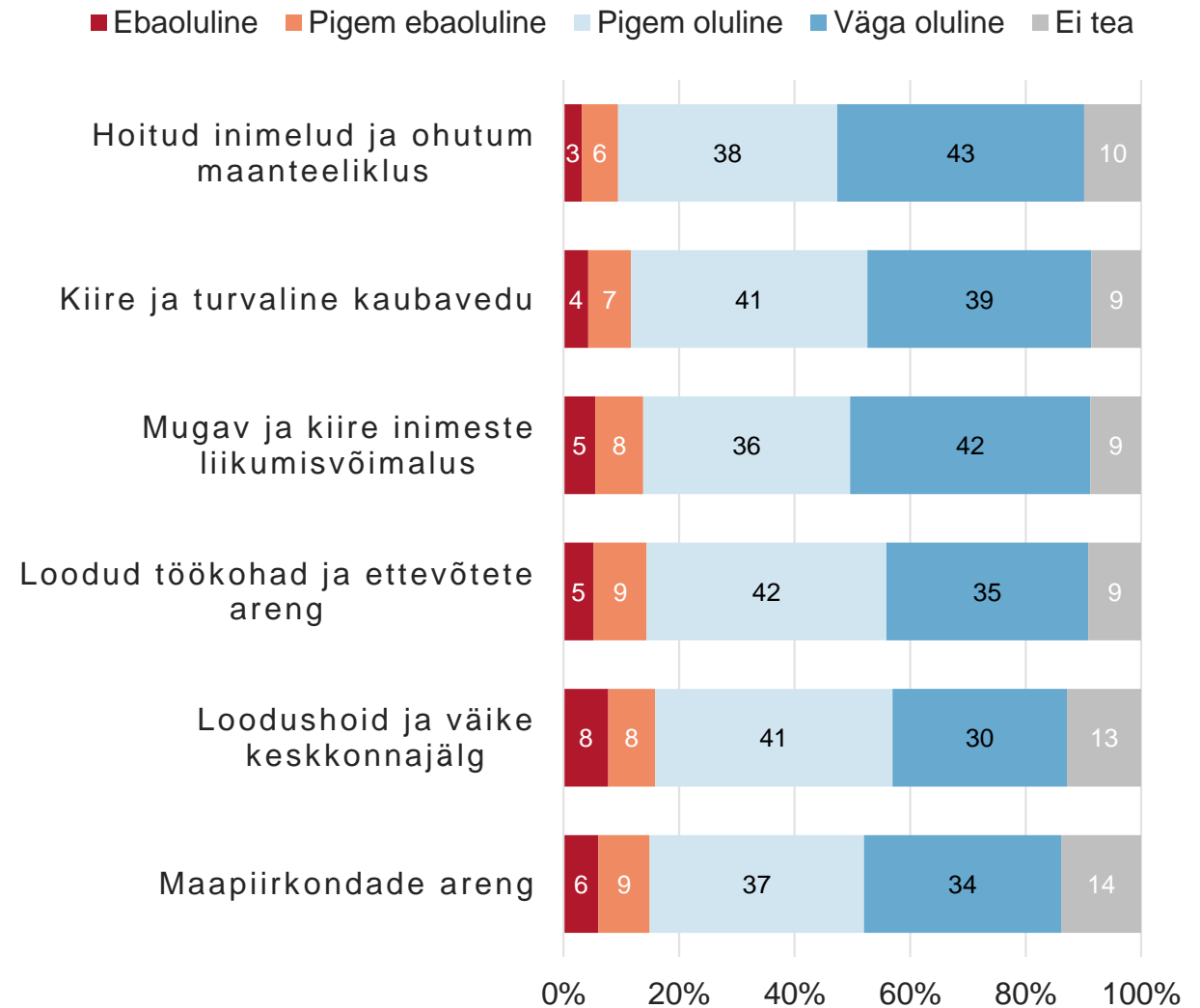

Mõju Eestile üldiselt, n=974

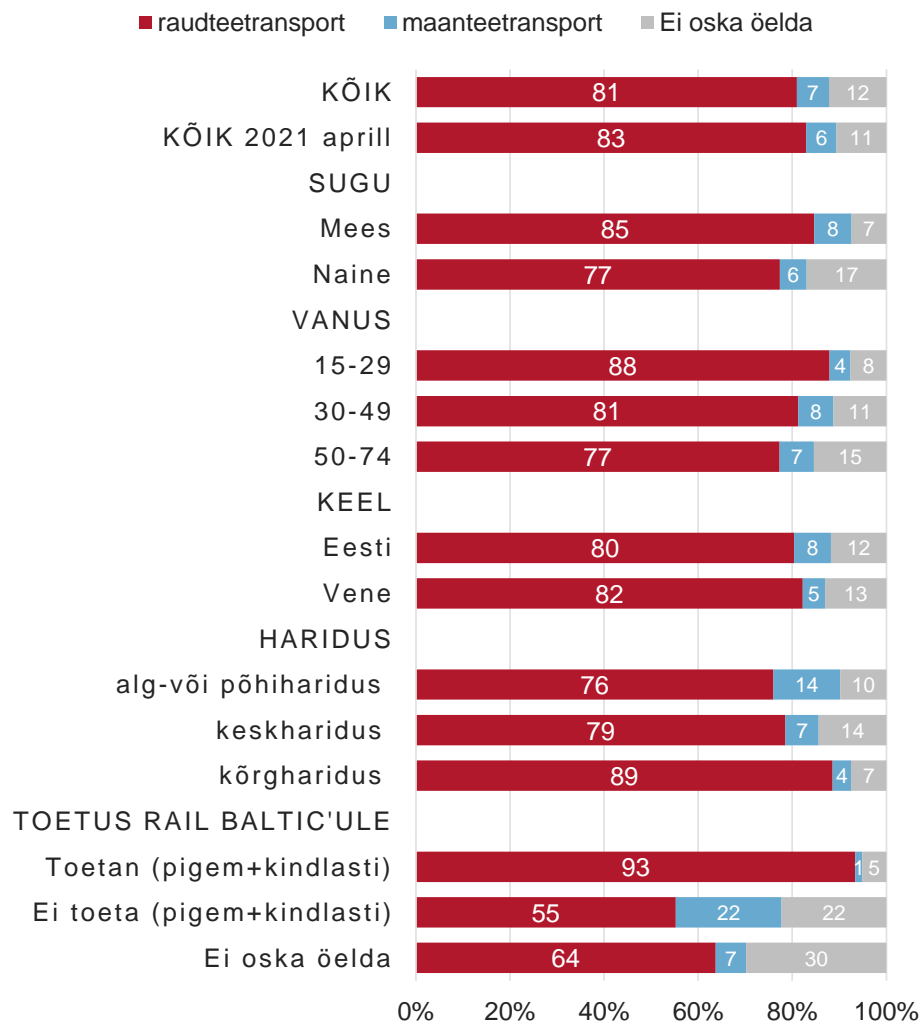
Oluline kasu seoses Rail Balticaga n=974

- Rail Baltica peamise kasuna nähakse inimeste säästmist (81%), kiiremat ja turvalisemat kaubavedu ning inimestele head liikumisvõimalust Euroopasse.
- Ligikaudu 10-15% on inimesi, kes peavad toodud tegureid enda jaoks ebaoluliseks.
- Noorim vanuserühm hindab teistega võrreldes olulisemaks loodushoiu teemat.
- Vastaja elukoha lõikes tulemusi vaadeldes näeme, et Kesk- ja Lõuna –Eesti elanikud suhtuvad projekti kasudesse jätkuvalt keskmisest leigemalt.
- Elanike hinnang raudteetranspordi keskkonnasäästlikkusele (võrrelduna maanteetranspordiga) muutunud ei ole – 81% varasema 83% asemel (slaid 12). Samuti on samaks jäänud hinnang raudteetranspordile, kui inimeste säästjale – 81% (varem 81%).
- Toodud teemade osas on positiivsemalt meelestatud jätkuvalt noored, mehed ja kõrgharidusega vastajad, tallinlased ja lisaks need, kes toetavad Rail Baltica projekti tervikuna.

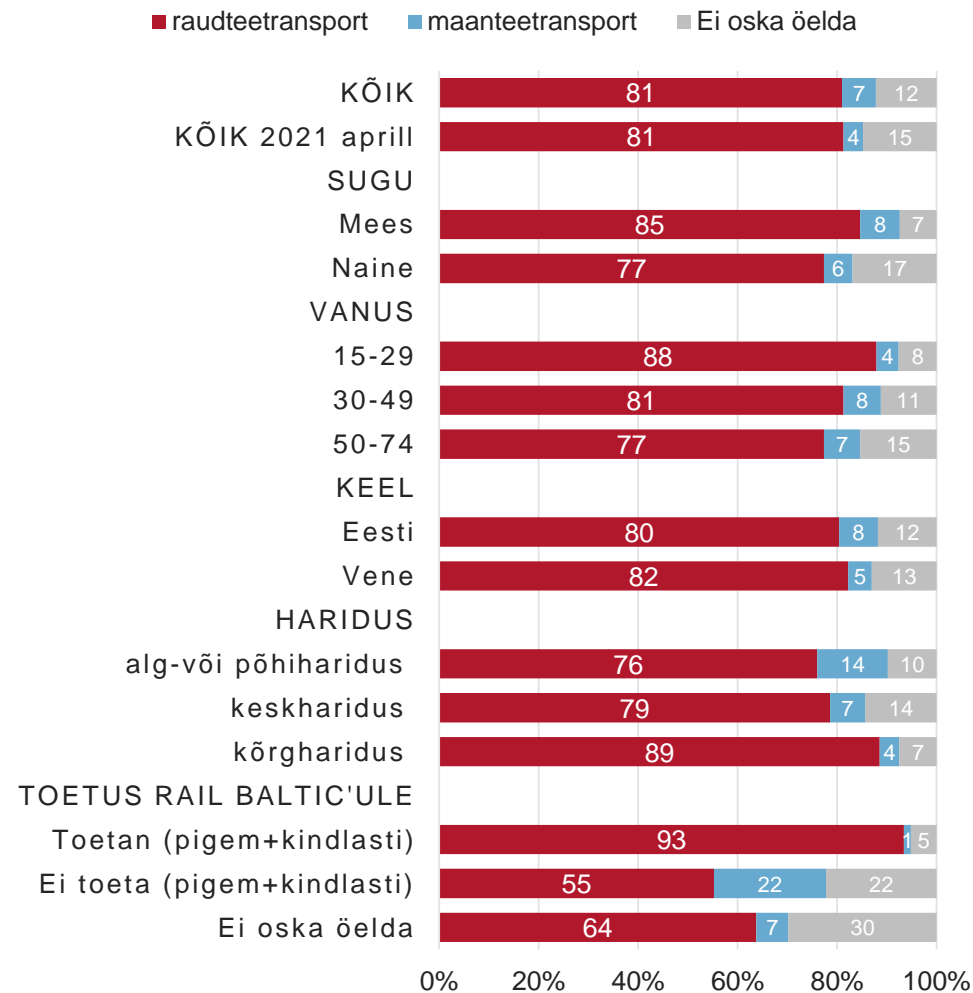

Keskkond ja inimeste säästmine, n=974

Kumb on „rohelisem“ ehk keskkonnasäästlikum, kas raudteetransport või maanteetranspord?

Kumb transpordiliik säästab rohkem inimesid, kas raudteetransport või maanteetranspord?

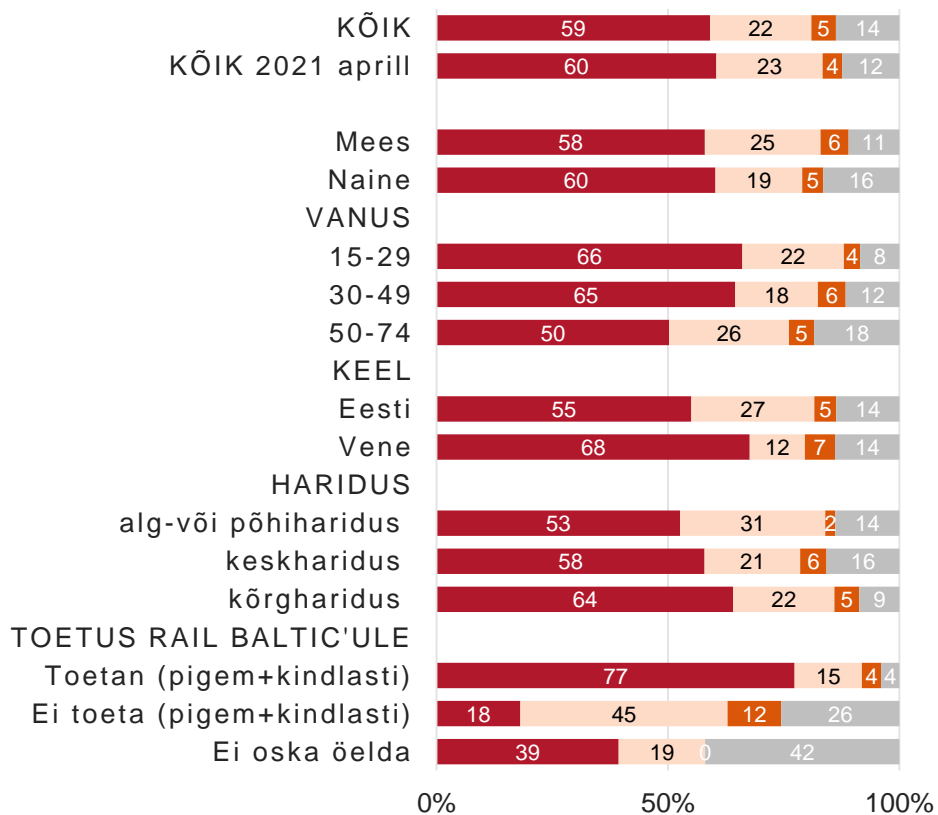
Teadmised peatuste kohta

- Hinnang regionaalse rongiliikluse kasulikkuse suhtes on jäänud samale tasemele. Seda peab kasulikuks – 59% (slaid 14). Kohalikke peatusi ei pea üldse vajalikuks 5% elanikest, ka see osakaal muutunud ei ole.
- Riigisiseseid liine Rail Baltica trassil pooldavad teistest sagedamini taas nooremad inimesed, venekeelsed ja kõrgharidusega vastajad. Positiivset vastust näeme siin ka osade vastajate puhul, kes Rail Baltica projekti tervikuna ei toeta või on neutraalsed.
- Jätkuvalt valitseb elanike seas segadus kohalike peatuste osas. Kohalike peatuste arvuks pakutakse kõige sagedamini 1-3 (59%), või pakutakse väga erinevaid arve. Üldiselt on näha, et teadlikkus kohalike peatuste arvu osas on elanikkonna seas madal. Ka võrreldes eelmise uuringuga teadlikkus paranenud ei ole.
- Konkreetsetest peatustest nimetati taas kõige sagedamini Pärnut (78%) ning seejärel pakuti Tallinna (46%). Kohalikest peatustest teatakse jätkuvalt kõige paremini Raplat, Kohilat ja Sakut (vastavalt 21%, 7% ja 7%). Kuid nende peatuste puhul on teadlikkus vähenenud. Jätkuvalt pakub 7% neist, kes peatusi nimetasid, üheks peatuseks Tartut.
- Kokku nimetas mõnda peatust 167 vastajat, ülejäänud jätsid küsimusele vastamata (slaid 15).

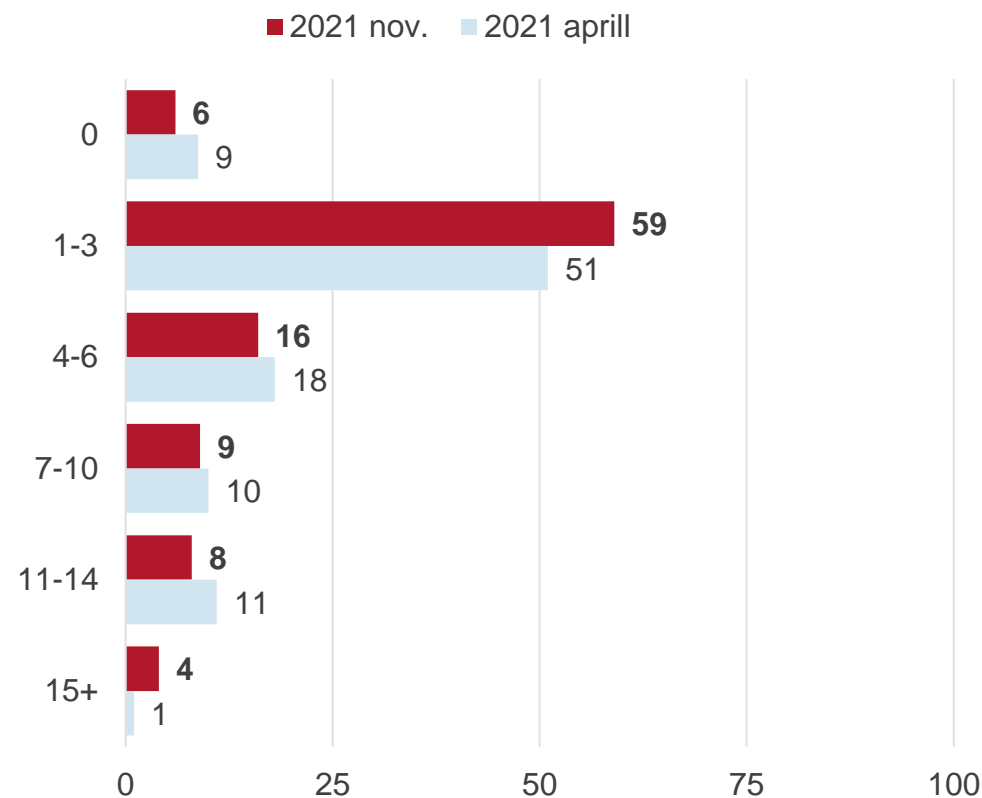
Kohalikud peatused, n=974

Rail Baltica trassile planeeritakse ka regionaalset rongiliiklust ehk riigisiseseid liine kohalike peatustega. Milline on selles suhtes Teie seisukoht?

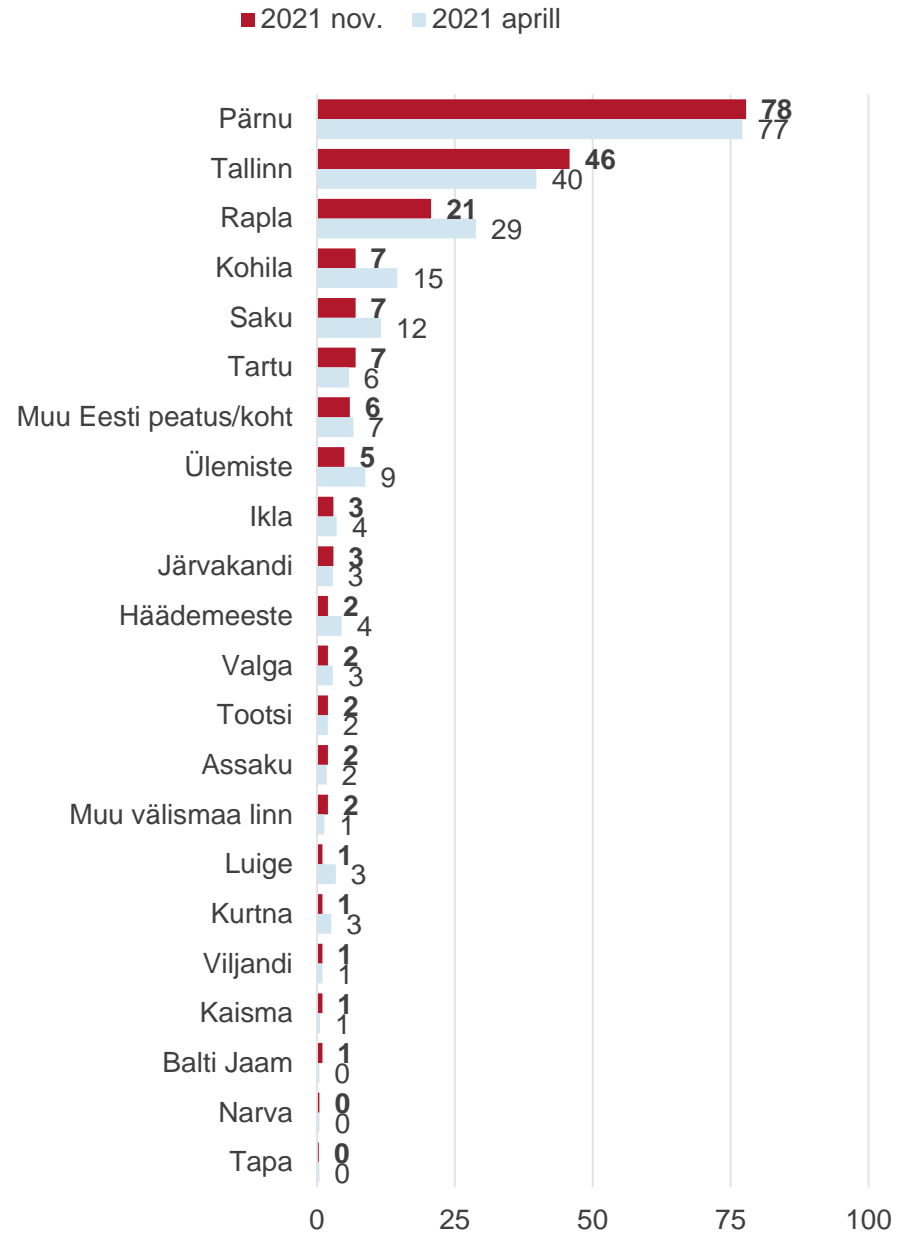
- Kohalik liiklus tõstab Rail Baltica regionaalset väärtust ja kasutaksin seda ka ise
- Kohalik liiklus on regionaalpoliitiliselt kasulik, aga ise ma seda ei kasutaks
- Kohalikud peatused ei ole vajalikud
- Ei oska öelda, ei ole seisukohta

Mitu kohalikku peatust on planeeritud Rail Baltica trassile Eestis?

Planeeritavad kohalikud peatused, n=167 (nimetas peatusi)

Institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus

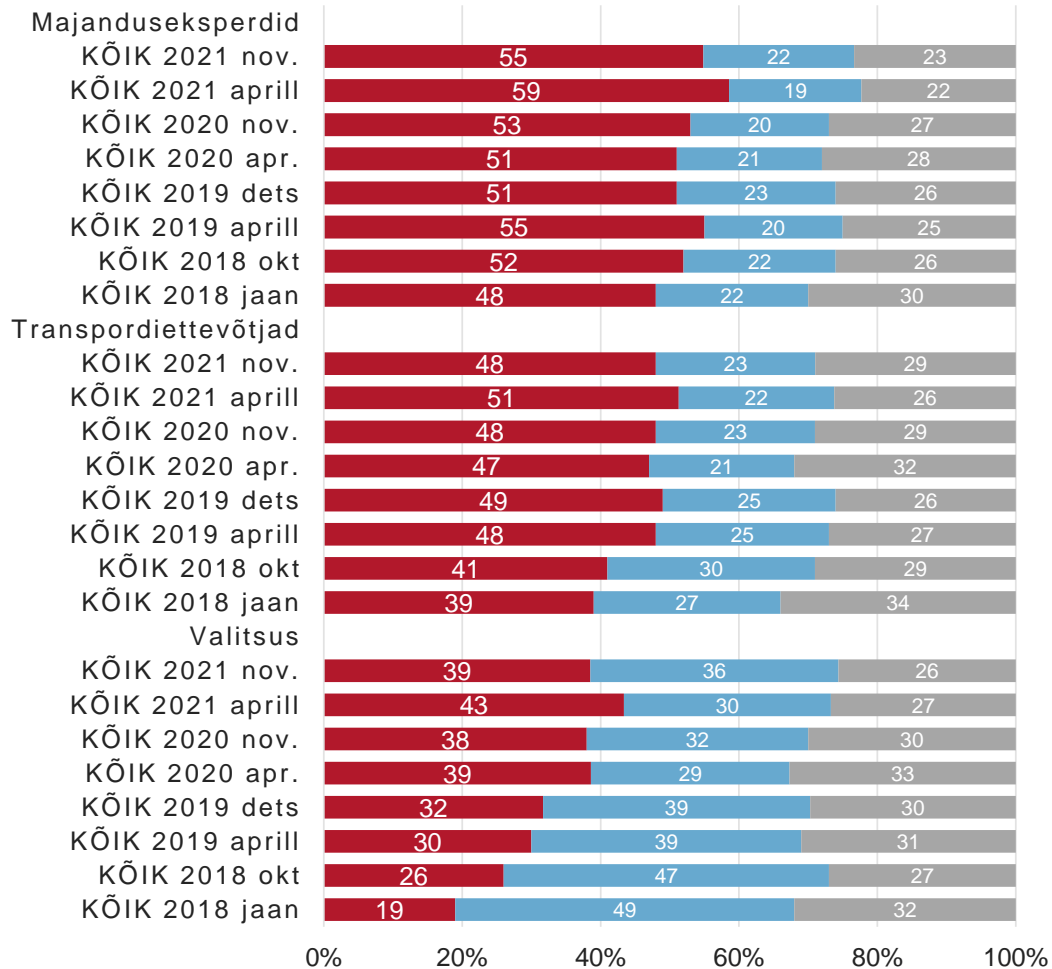
- Rail Baltica projekti käsitlemisel peetakse jätkuvalt kõige usaldusväärsemaks majanduseksperte (55%) ja transpordiettevõtjaid (48%) (slaidid 17-18).
- Järgnevad valitsus, president, valla- ja linnavalitsused ning kodanikeühendused. Enamuse nimetatud institutsioonide ja huvigruppide puhul on seekord usaldusväärsus rahva silmis veidi vähenenud, mõnel puhul on see samaks jäänud. Väga sageli siiski on jäetud vastamata, mis näitab, et elanikud ei ole jälginud gruppide sõnavõtte antud teemal.
- Kõige vähem usaldatakse jätkuvalt sotsiaalmeediat (14%).
- Noorte jaoks on mitmed nimetatud grupid keskmisega võrreldes usaldusväärsemad, kuid teistest harvem usaldavad nad toodud küsimuses sotsiaalmeediat (63% arvab, et ei ole usaldusväärne).
- Vanim vanuserühm usaldab keskmisest vähem transpordiettevõtjaid, kodanikeühendusi, kultuuri- ja ühiskonnategelasi ning kohalikke omavalitsusasutusi.
- Venekeelsete vastajate jaoks on sotsiaalmeedia Rail Baltica teemadel jätkuvalt usaldusväärsem kui eestlastele (seda usaldab neist 25%).

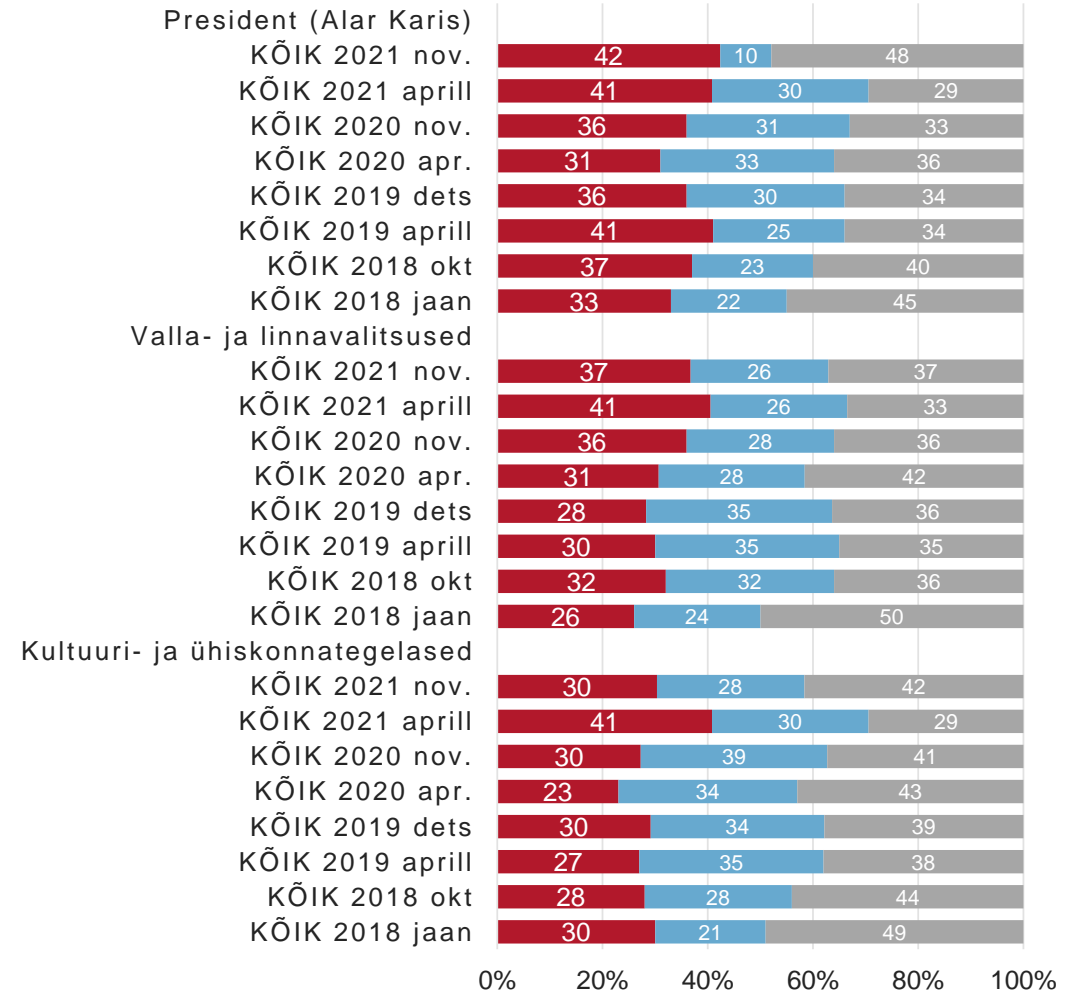
Institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus, n=974

Milline on teie hinnangul järgmiste institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus Rail Baltic projekti käsitlemisel?

■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

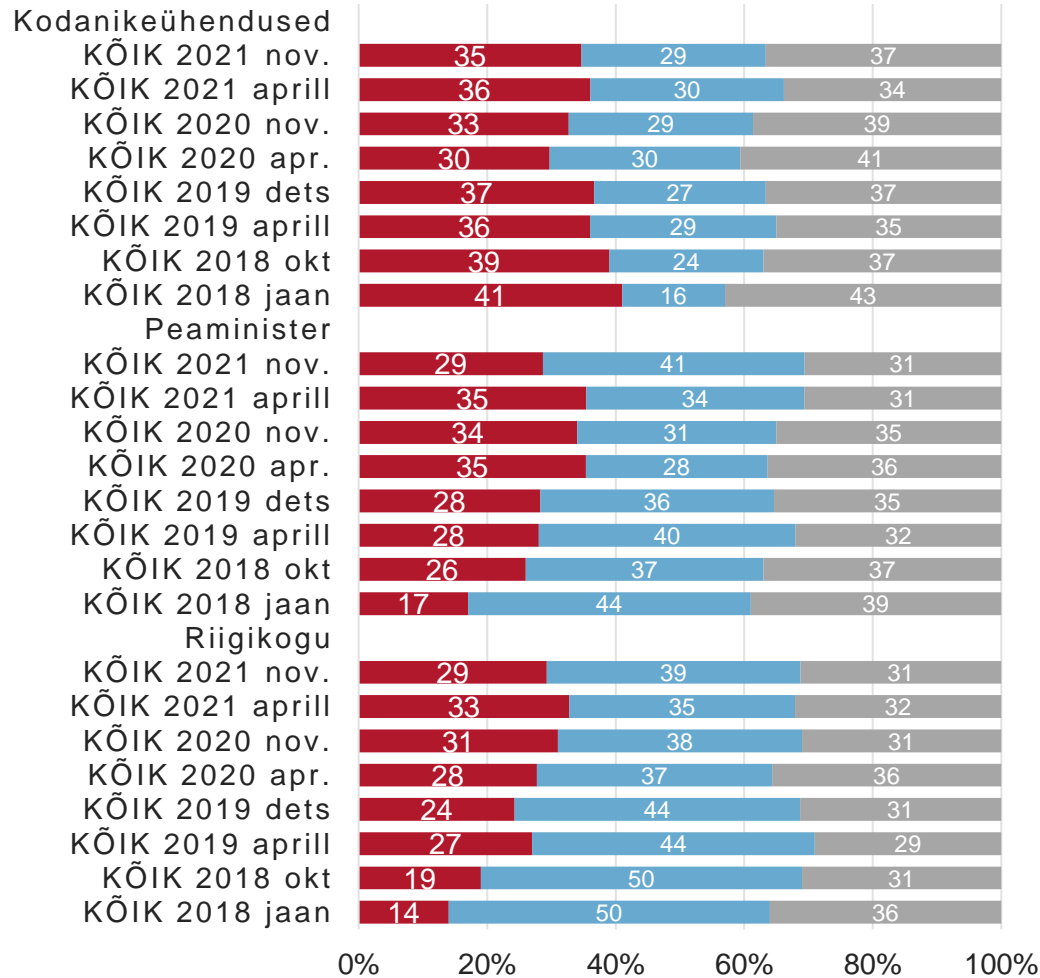
■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

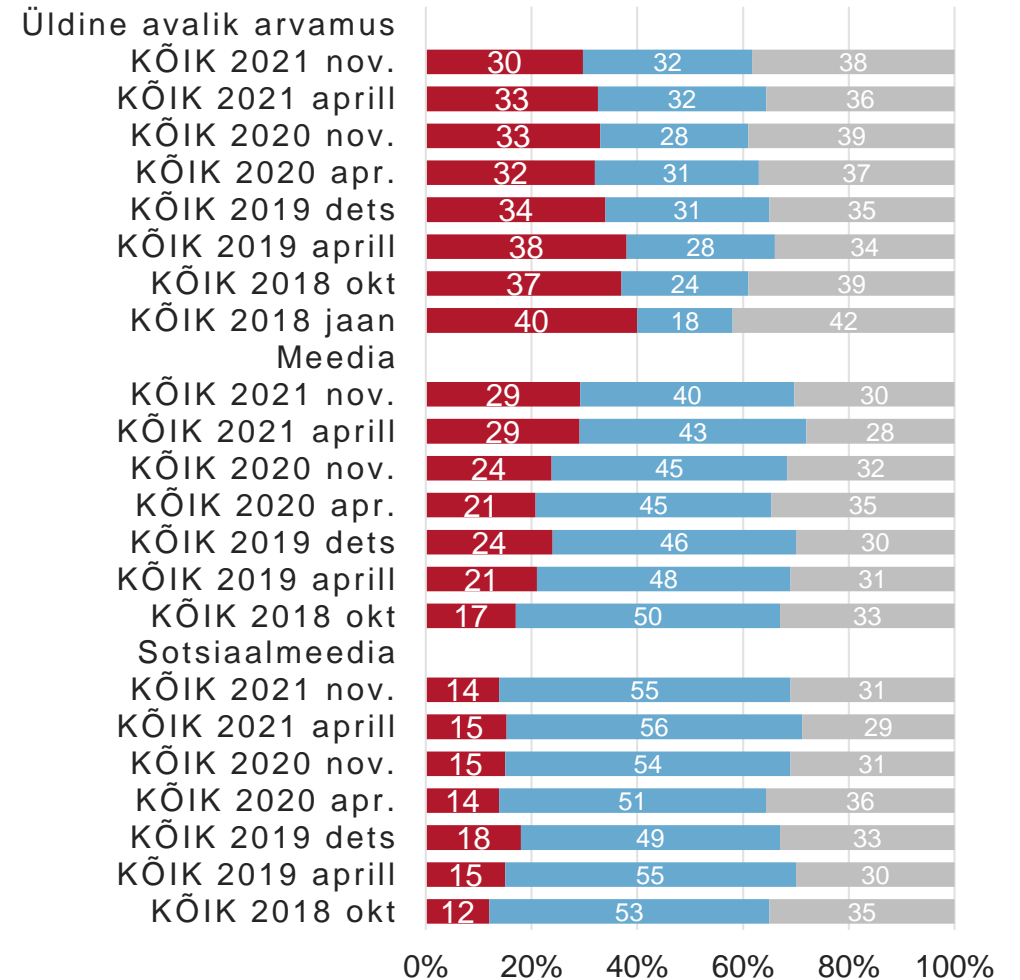
Institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus, n=974

Milline on teie hinnangul järgmiste institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus Rail Baltic projekti käsitlemisel?

■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

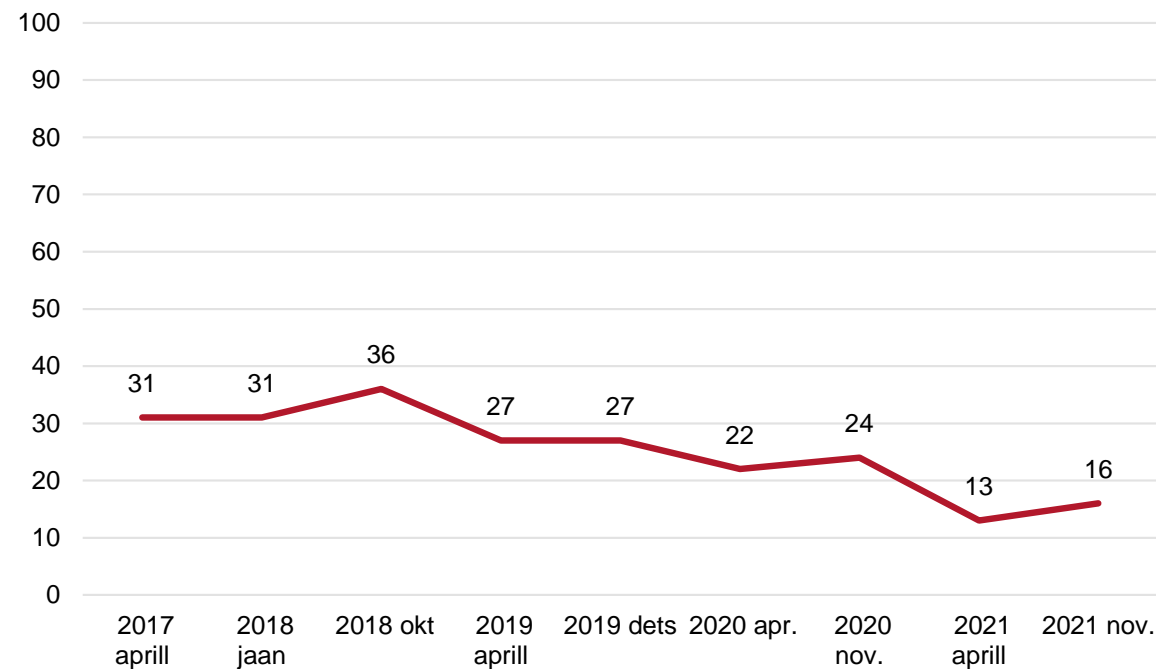
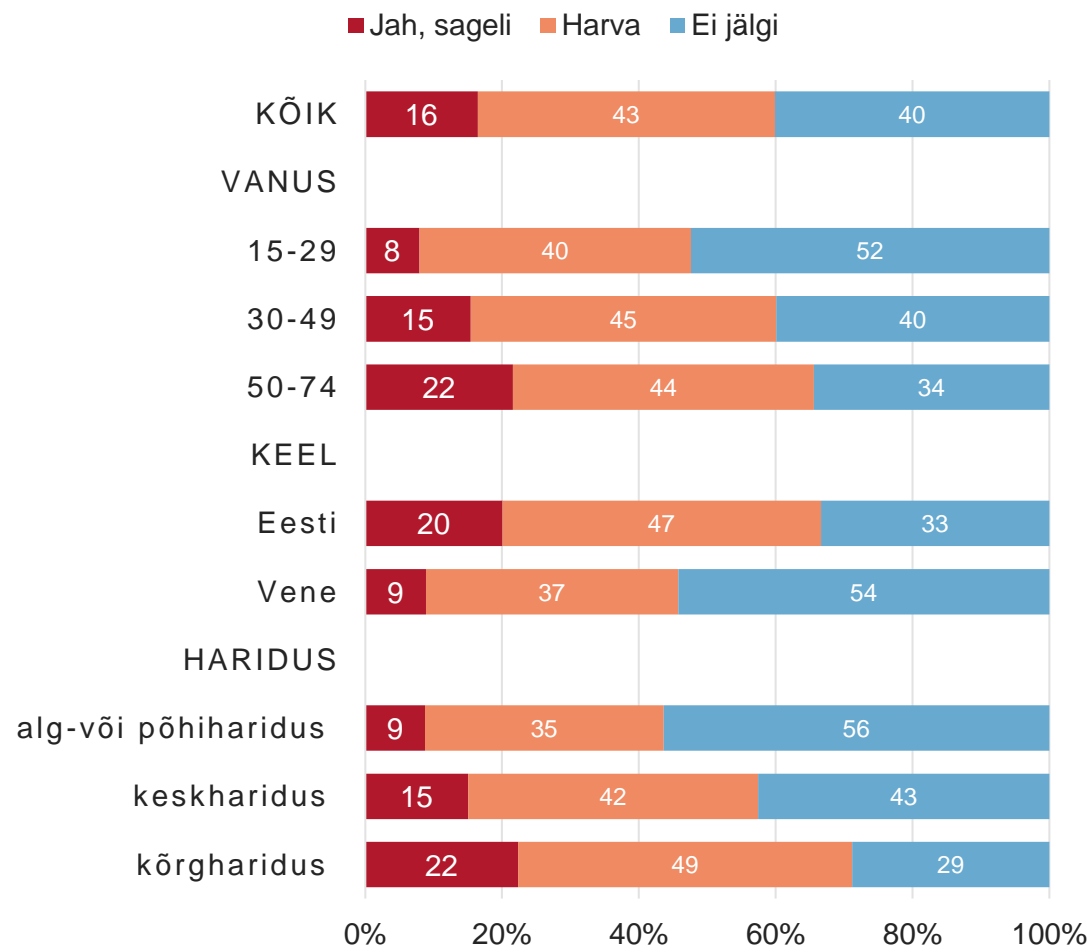
■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

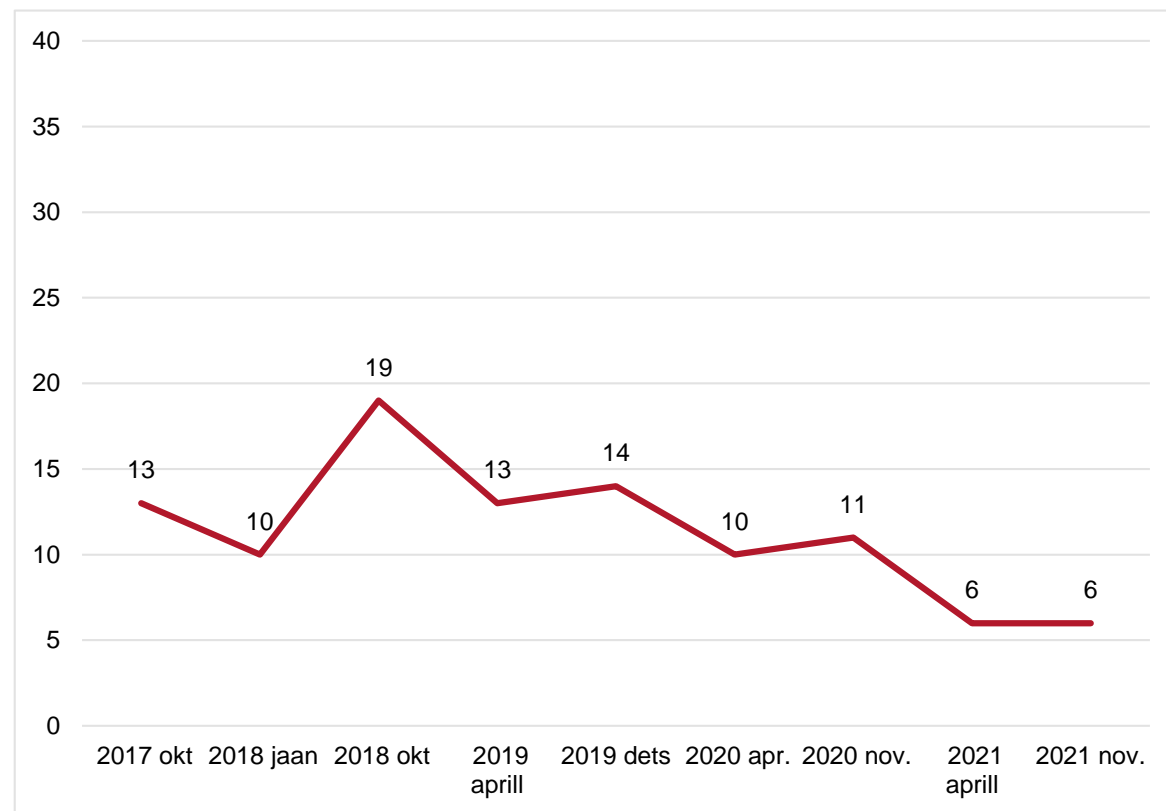
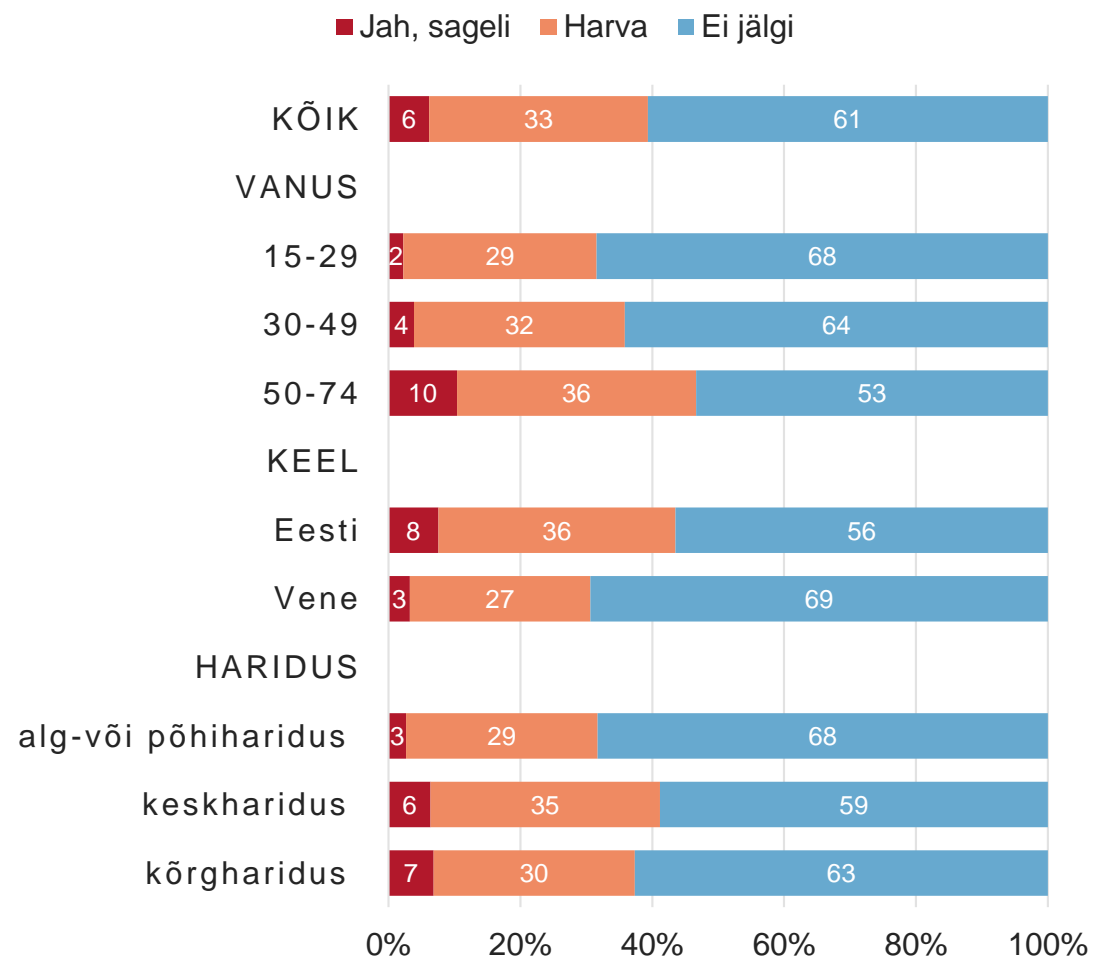
Rail Baltic'u projekti teema jälgimine meedias

- Rail Baltica teema jälgimine meedias on seekord veidi suurenenud, kuid ei ole jõudnud tagasi aasta varasemale tasemele – 16% jälgib seda pidevalt ja 43% harva. 40% sihtrühmast ei jälgi teemat üldse. Eelmise uuringu ajal jälgis teemat sageli 13%. (slaid 20). Tõenäoliselt on siin põhjuseks muud pakilised päevateemad, nagu pandeemia ja elektri hinnaga seonduv.
- Kuigi suurem huvi ja toetus projektile on noorimas vanuserühmas, siis teemat jälgib meedias sagedamini hoopis vanim rühm – 22% jälgib sageli. Ka kõrgharidusega vastajad jälgivad teemat märksa sagedamini, kui madalama haridusega inimesed.
- Kõige kõrgem oli teema jälgimise näitaja aastal 2018 oktoobris, mil see oli 36%.
- Sotsiaalmeedias jälgib Rail Balticu teemat tihti väike osa elanikest – 6% ning 33% jälgib seda harva. Tulemus on võrreldes eelmise uuringuga jäänud samaks (slaid 21).

Rail Baltica teema jälgimine meedias, n=974

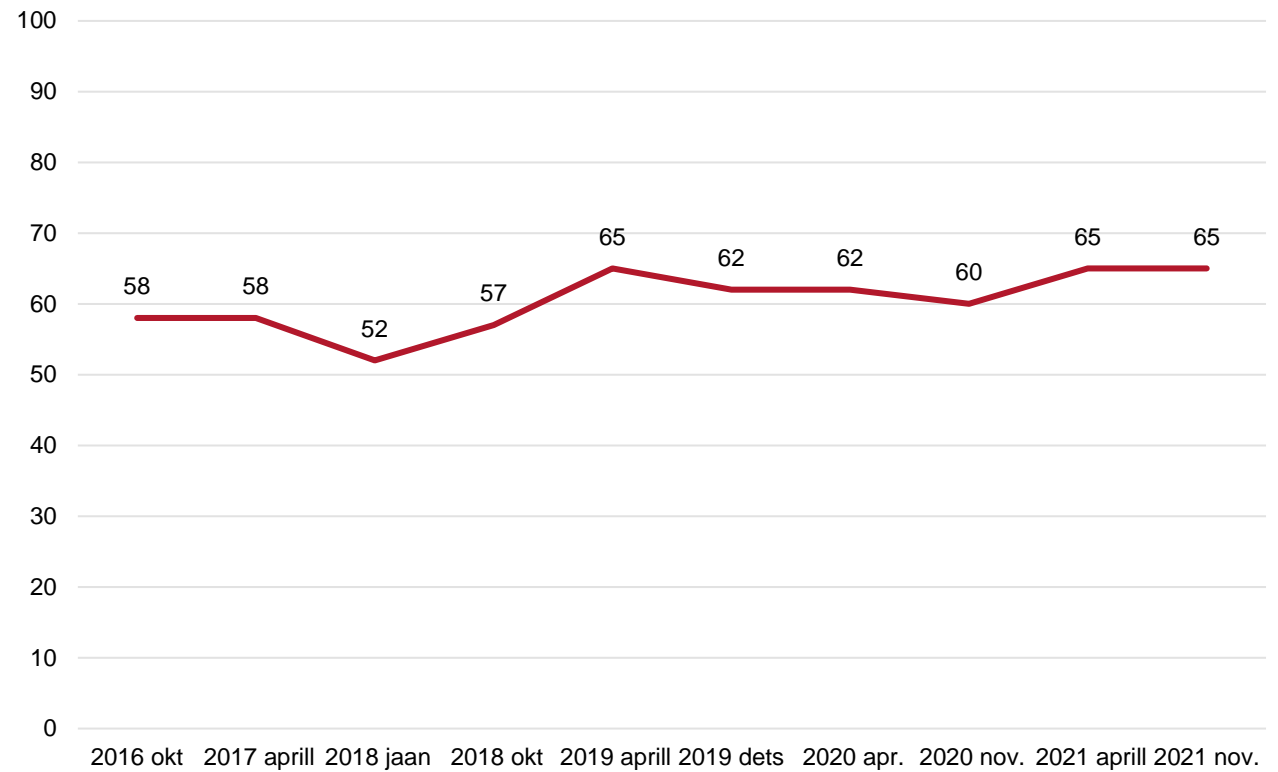
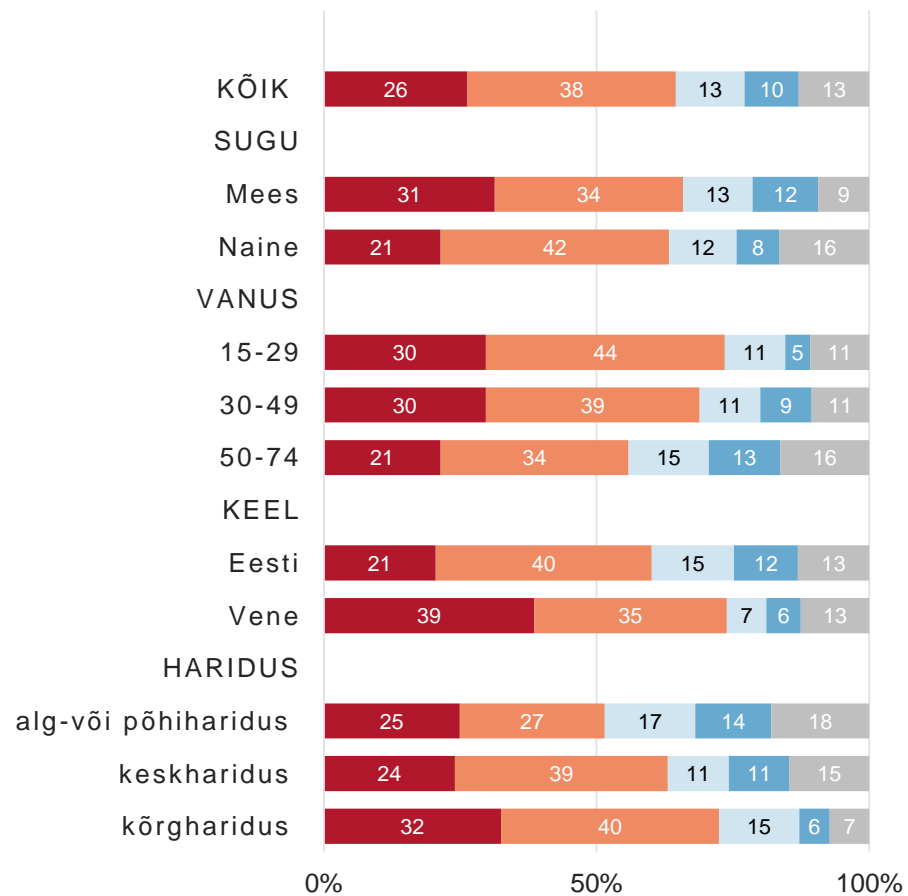
Rail Baltica teema jälgimine Sotsiaalmeedias, n=974

Toetus Rail Baltic projektile, n=974

Kas Te ise toetate Rail Balticu projekti?

- Jah, kindlasti toetan
- Pigem toetan
- Pigem ei toeta
- Ei toeta kindlasti
- Ei oska öelda, pole seisukohta

Toetus Rail Baltic projectile N=207 kes ei toeta projekti

- Rail Baltica projekti toetus elanikkonnas on novembris 2021 65% (slaid 22). Võrreldes eelmise uuringuga tulemus muutunud ei ole. 23% elanikest projekti ei toeta, sh 10% on kindlasti vastu.
- Näeme, et toetus Rail Balticale on keskmisest oluliselt suurem Reformierakonna ja Keskerakonna toetajate seas (toetus vastavalt 87% ja 72%), vastaseid aga on enim EKRE toetajate seas (toetab 37% ja vastu 54%).
- Toetus on keskmisest suurem meeste, nooremate inimeste ja vene elanikkonna seas, lisaks kõrgharidusega inimeste seas. Tallinlastest toetab projekti 73%, kuid Lõuna-Eesti inimestest 56% - kumbki näitaja oluliselt muutunud ei ole.
- Mittetoetajatelt küsiti: Milliste tingimuste täitmise või kahtluse hajutamise korral Te projekti toetaksite?
- Kõige sagedamini vastati, et „ei toetaks mingil juhul“ - 19% (viimati 23%). Teisele kohale on tõusnud nüüd looduse säästmise teema.
- Argumentide seas kõlas ka vajadus tõestada projekti tasuvus või korraldada projekt odavamalt ning soovitus kasutada olemasolevat trassi uue ehitamise asemel.

